

Årsrapport 2020

Årsrapport 2020 Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF)

Årsrapport 2020 for Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) består av sammendrag av forvaltningens drift, med balanse- og resultatregnskap, noteopplysninger og revisjonsberetning.

Årsrapport 2020

Årsrapport 2020 Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF)

Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget

Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ble vedtatt 4.02.2011 av Kongen i Statsråd.

Forskriften hjemler et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget, Tanavassdragets fiskeforvaltning - TF. Forvaltningsoppgaver er bl.a. tilrettelegging av fisket, fiskeoppsyn, fangstrapportering og salg av fiskekort, informasjon mm. Regler for fisket etter laks i vassdraget følger imidlertid i all hovedsak av en norsk-finsk overenskomst.

Tanavassdragets fiskeforvaltning – Deanučázádaga guolástanhálddahus

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) består av ni medlemmer med personlig stedfortredere. Fiskeberettigede velger fem medlemmer, mens kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver blant personer med rett til stangfiske.

Årsrapport 2020

Tanavassdragets
fiskeforvaltning (TF)
forvalter fisk og fisket i
Tanavassdraget.

TF er opprettet i 2011
etter hjemmel i sær-
forskrift.

Fiskeregulering

Arbeidsgruppa for forvaltning

Høsten 2017 ble det etablert en permanent arbeidsgruppe for forvaltningen av Tanavassdraget. Grappa skal utarbeide forvaltningsplan for Tanavassdraget¹. Grappa har åtte representanter, to fra myndighetene fra Norge og Finland, og to fra lokalt hold i begge land. I 2020 var John Nystad og Benn Larsen TFs representanter i arbeidsgruppa.

I juni 2020 sendte Klima- og miljødeparatamentet ut forslag av forvaltningsplan for laksebestandene i Tanavassdraget.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) gikk imot fremlagte forvaltningsplan for Tanavassdraget. Etter særforordning av 2011 § 2 er TF tildelt forvalterrollen av fisk og fisket i Tanavassdraget, og å legge til rette for at forvaltningen av vassdraget sikrer fiskebestandene i Tana som naturgrunnlag for bosetting og for samisk kultur. Plandokumentet er med på å skape uklare roller mellom Lov og forskriftsgiver og den utøvende lokale forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget, og som ikke ansees å være i tråd med Stortingets føringer for Tana-loven og til rollefordeling mellom forskriftsgiver og forvaltning i avtalen om fisket i Tanavassdraget.

Det er positivt at det er foreslått tiltak for å redusere de negative effektene av manglende forvaltningstiltak på andre arter de siste 30 årene. Dette er noe TF kan prioritere i det videre planarbeid, som;

- 1) Uttak av gjedde som reduserer predasjonen, og
- 2) Bærekraftig forvaltning/beskatning av sjøørret.
- 3) Tiltak for å redusere negative effekter av fremmede arter; uttak av mink.

Videre vil TF anføre at forslag til forvaltningsplan ikke drøfter konkrete tiltak i gitte situasjoner. Det er heller ikke gitt en vurdering av hvem som skal gjennomføre mulige tiltak, og hvem skal dekke inn for eventuelle tapte fiskekortinntekter til forvaltningen. Ved stenging av fisket må forvaltningen belage seg på refusjon av forhåndsølgte fiskedøgn, og denne delen er ikke drøftet i planforslaget.

Årshjulet for forvaltningen av Tanavassdraget

Som følge av etableringen av Tanaavtalen har forvaltningen av Tanavassdraget kommet inn i et fast årlig mønster (Figur 1). Basert på ny informasjon om bestandssituasjonen og erfaringer fra fisket er det mulig å gjøre endringer i forskriftene fra det ene året til neste. Ønsker om endring legges frem i forvaltningsgruppa, og det forhandles frem løsninger som er i tråd med Tanaavtalen, samt er akseptabel for partene. Resultatet legges frem for myndighetene i begge land. Vedtakene fra det norsk-finske møtet sendes deretter på høring før endelige forskrifter blir vedtatt innen 1. april.

¹ Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget 2017, jf. artikkel 4.

Figur 1: Årshjulet for forvaltningen av Tanavassdraget under Tanaavtalen (2016): 1) Fiskesesongen og oppgangsovervåkingen foregår i hovedsak fra juni og ut august, 2) fangstdata og data fra oppgangsovervåking leveres til overvåkingsgruppa senest 15. november, 3) overvåkingsgruppa leverer bestandsvurdering til arbeidsgruppa for forvaltning-forvaltningsgruppa innen 15. desember, 4) Forvaltningsgruppa leverer ønske om eventuelle endringer i fiskeforskriftene til begge lands myndigheter (Klima- og Miljødepartementet i Norge) basert på blant annet bestandsdataene innen 15. januar, 5) myndighetene og de lokale rettighetshaverne møtes i et felles norsk-finsk møte hvor man blir enige om hvilke av de foreslåtte endringene som er akseptabel, 6) forskriftsendringene sendes ut på høring, 7) justerte forskrifter trer i kraft senest 1. april.

Endringer i fiskeforskriftene

Endringer i fiskereglene ble gjennomført ved forskrift om endringer i forskrift 11. mai 2017 nr. 557 om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning, forskrift 11. mai 2017 nr. 558 om fiske i Tanavassdragets nedre norske del, forskrift 11. mai 2017 nr. 559 om fiske i norske sidevassdrag til Tanaelva, Anárjohka og Skiehččanjohka

Før 2020 sesongen, ble det vedtatt et antall mindre endringer i avtalens vedlegg 2 om fiskereglene, og tilsvarende endringer i den norske grenseelvforskriften. Etter innspill fra Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF), og for å sikre at fiskereglene i de ulike delene av Tanavassdraget er mest mulig likt utformet, foreslås også enkelte justeringer i forskriften for nedre norske del og forskrift for sidevassdragene. Noen av endringene i forskrift for fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning som ble realisert for sesong 2020 var:

- § 9 strandfiskekort annet ledd, fredningstiden pr. døgn flyttet til kl. 23.00 – 06.00
- § 17 Fisketid for garnfiske etter andre arter enn laks, sjørørett og sjørøye, fiske fra isgang til 15. juni

Tilsvarende endringer ble gjort for fiskeregler for nedre norsk del og i de norske sideelvene til Tanavassdraget ved endringer av forbudsområder for stangfiske og ved endring av fisketid med garnredskaper etter andre arter.

Fisk og fisket

Organisering av fiskekortsalg

Fiskekortene selges over internett og over disk fra utsalgssteder. Salgs- og fangstregistreringssystem leveres av Fortuna Software fra Lakselv. Tilreisende fiskere som kjøper døgncort på nett må aktivere kortene hos et av 16 utsalgssteder på norsk og finsk side av Tanaelva. Denne ordningen ble satt i verk blant annet for å sikre at fiskerne hadde desinfisert utstyret sitt og kjøpt fisketrygd til staten før de satte i gang med fisket. Alle fiskere kan også kjøpe kort over disk på et av utsalgsstedene, men det er kun utsalgsstedene på norsk side som selger lokale kort og kort for norske deler av vassdraget, dvs. i sideelver og i nedre norske del av Tanaelva. På finsk side har fiskerne mulighet til å kjøpe døgncort fra norsk kvote fra de utsalgsstedene som TF har avtale med.

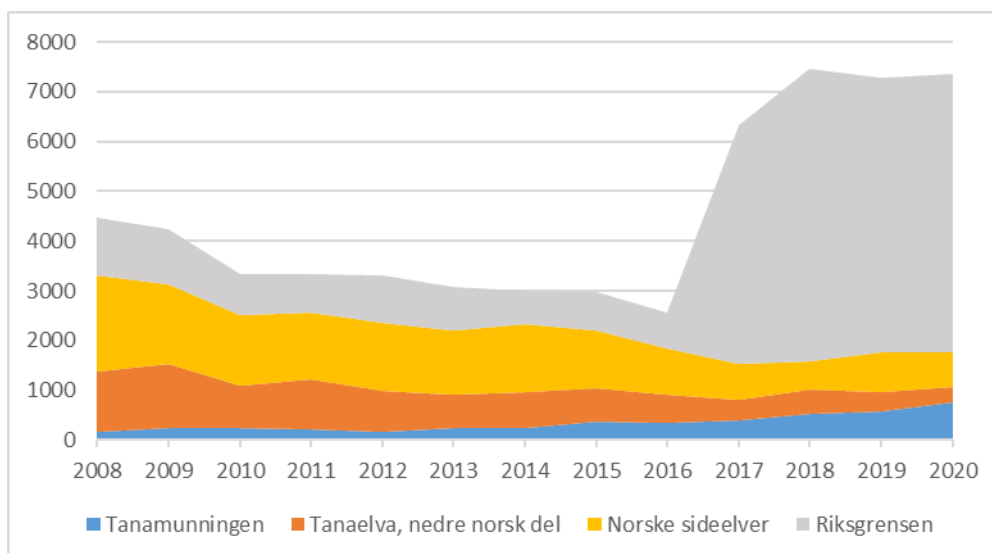
Solgte fiskekort

Det ble solgt 1 391 sesongkort til lokale fiskere i 2020, inkludert 46 gratiskort til barn og 31 kort til ungdom. Blant de øvrige fiskerne var 198 registrert som laksebreveiere og 112 registrert som husstandsmedlemmer til laksebreveiere, mens de øvrige fiskerne var lokale stangfiskere

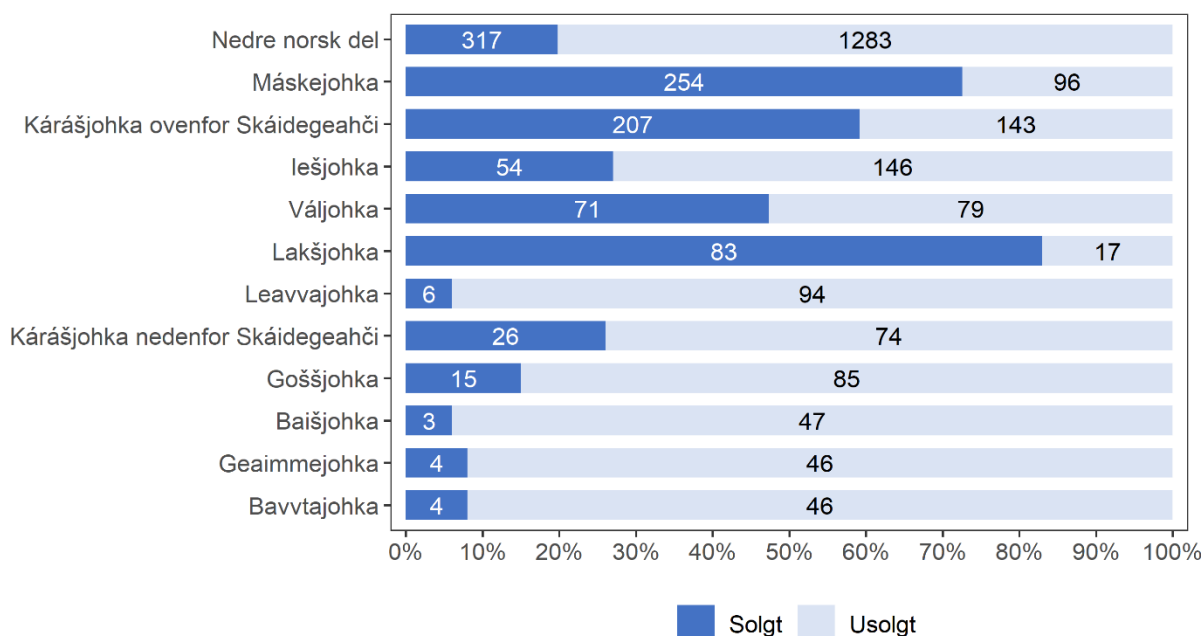
Tilreisende fiskere

Alle som ikke er fast bosatt i Tana eller Karasjok kommune, eller ved lakseførende sideelv i Kautokeino kommune, regnes som tilreisende fiskere, og kan kun kjøpe døgncort for Tanavassdraget. Det er videre kun personer som er fast bosatt i Norge som får kjøpe kort for lakseførende sideelver på norsk side, med unntak av Kárásjohka nedenfor Skáidegeahči, hvor kortsalget er åpent for alle.

Det ble solgt 7427 fiskedøgn på norsk side av Tanavassdraget i 2020 i tillegg til 235 gratisdøgn til barn under 16 år. Flest fiskedøgn ble solgt på riksgrensestrekningen av vassdraget, etterfulgt av den nedre norske delen og sideelvene samlet (Figur 2). Den mest populære sideelven var Máskejohka/Masjok med 254 solgte fiskedøgn (Figur 3).

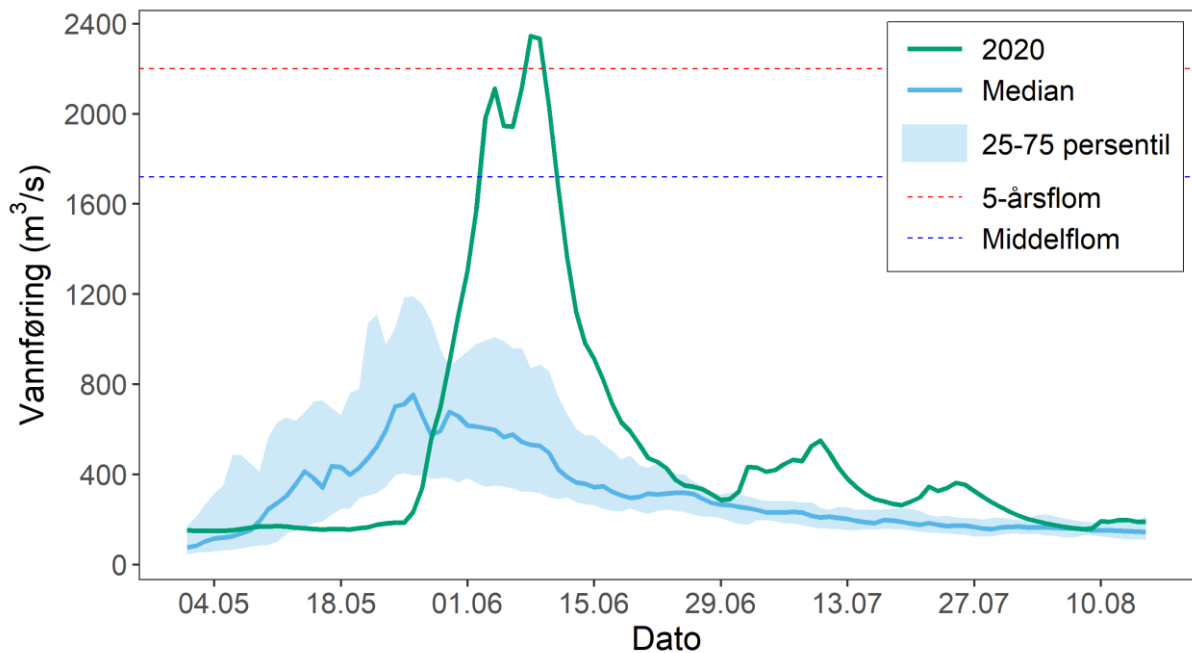
Figur 2: Antall solgte fiskedøgn til tilreisende fiskere på norsk side av Tanavassdraget i perioden 2008-2020, her fordelt på de fire hovedområdene: norske sideelver, riksgrensestrekningen, nedre norske del av Tanaelva og Tanamunningen (sjørretfiske).

Figur 3: Andel av kortkvote til nedre norske del og de ulike norske sideelvene som ble solgt i 2020. Kortsonene med flest tilgjengelige døgn er sortert øverst i tabellen; Nedre norske del (1 600 døgn), Máskejohka og øvre del av Kárášjohka (350 døgn), osv. Antall solgte kort er oppgitt i den mørke delen av søyla, og antall tilgjengelige, usolgte kort er oppgitt i den lyseblå delen av søylene.

Vannføring og fiskeforhold

Det la seg mye snø i løpet av vinteren 2019/2020 og isen gikk like før sesongstart. De første ukene i fiskesesongen var preget av høy vannføring, og den høyeste vannføringsverdien målt ved NVEs målestasjon i Polmak (234.18.0) i 2020 var på 2 345 kubikkmeter i sekundet (m^3/s) den 8. juni. Dette var godt over vannføringsverdien for middelflom i vassdraget, og flommen i 2020 passerte også vannføringsverdien for femårsflom (Figur 4).

Figur 4: Vannføringen (m³/s) målt ved NVEs målestasjonen i Polmak (234.18.0) fra første mai til 15. august. Grønn heltrukken linje viser vannføringen i 2020. Blå heltrukken linje og omliggende skravert område viser hhv. medianvannføringsverdien og 25 til 75 persentilene for samme tidsperiode. Den øverste stiplede linjen representerer flomverdien for femårsflom, mens den nederste viser flomverdien for middelflom.

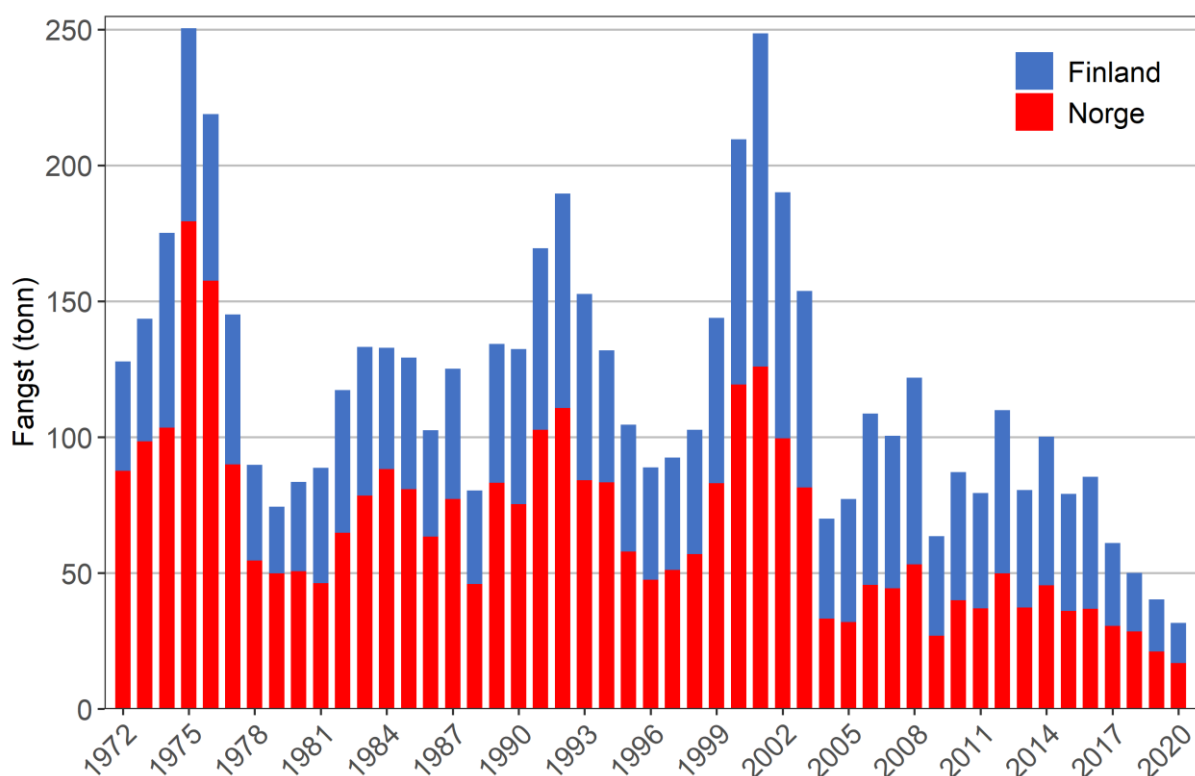
Fangst

Samlet fangst og fangstfordeling mellom Norge og Finland

Den samlede fangsten av laks i Tanavassdraget i sesongen 2020 er beregnet til 31,6 tonn, hvorav den norske fangsten utgjorde 16,8 tonn og den finske utgjorde 14,8 tonn (Figur 5). Dette er den desidert laveste fangsten som er gjort i perioden man har beregnet samlet fangst i vassdraget (1972-2020). Det er også en betydelig reduksjon i forhold til 2019, da det ble fanget 40,2 tonn laks.

Den årlige gjennomsnittsfangsten siden 1972 er på 118,5 tonn, og for de siste 10 årene; 76,2 tonn. Det må bemerkes at metoden for fangstestimering er forandret gjennom perioden og at fangstestimaterne fra de første årene i perioden er heftet med mer usikkerhet enn tallene i slutten av perioden.

Gjennomsnittsvekten (SD) av fangsten i 2020 var opp med 0,7 kg sammenlignet med året før, og endte på 5,1 kg. I år igjen var det en liten overvekt (53 %) av laks fanget på norsk side av vassdraget. Det aller meste av laksen fanges i selve Tanaelva (80 %), og den resterende fangsten tas i sideelvene og i de store tilløpselvene Anárjohka, Kárášjohka og Iesjohka.

Figur 5: Beregnet fangst av laks i Tanavassdraget i perioden 1972-2020, fordelt på norsk og finsk fangst. Det må bemerkes at metoden for fangstestimering er forandret gjennom perioden og at fangstestimatene fra de første årene i perioden er heftet med mer usikkerhet enn tallene i slutten av perioden.

Overvåking av laksebestanden

Det ble gjennomført overvåking av lakseoppgangen med sonar og video i Tanaelva og en rekke ulike sideelver i 2020. Sonarovervåkingen i Tanaelva, ved Polmak, var i drift for tredje året på rad. Det var Finsk Naturressursinstitutt (Luke) som sto for gjennomføringen der.

I 2020 ble det også gjennomført sonartellinger i sideelvene Kárášjohka, Iešjohka og Máskejohka. Sonaren i Kárášjohka var som tidligere plassert ved Beskkenjárg/Heastanjárga, og som i 2018 og 2019 var det Norsk institutt for naturforskning – NINA som var ansvarlig for driften. Oppsynet deltok i riggingen og sto for tilsynet på lokaliteten i løpet av sommeren.

TF hadde for andre gang ansvar for en egen oppgangstelling, nemlig en sonarovervåking av Iešjohka (Figur 6). Sonaren var utlånt fra Luke og produsenten Simsonar fungerte som konsulent for overvåkingen. De var ansvarlig for oppsettet og fulgte tellingen fra Finland. Det var også Simsonar som sto for gjennomgangen av datamaterialet utover høsten. Oppsynet fulgte opp sonaren underveis.

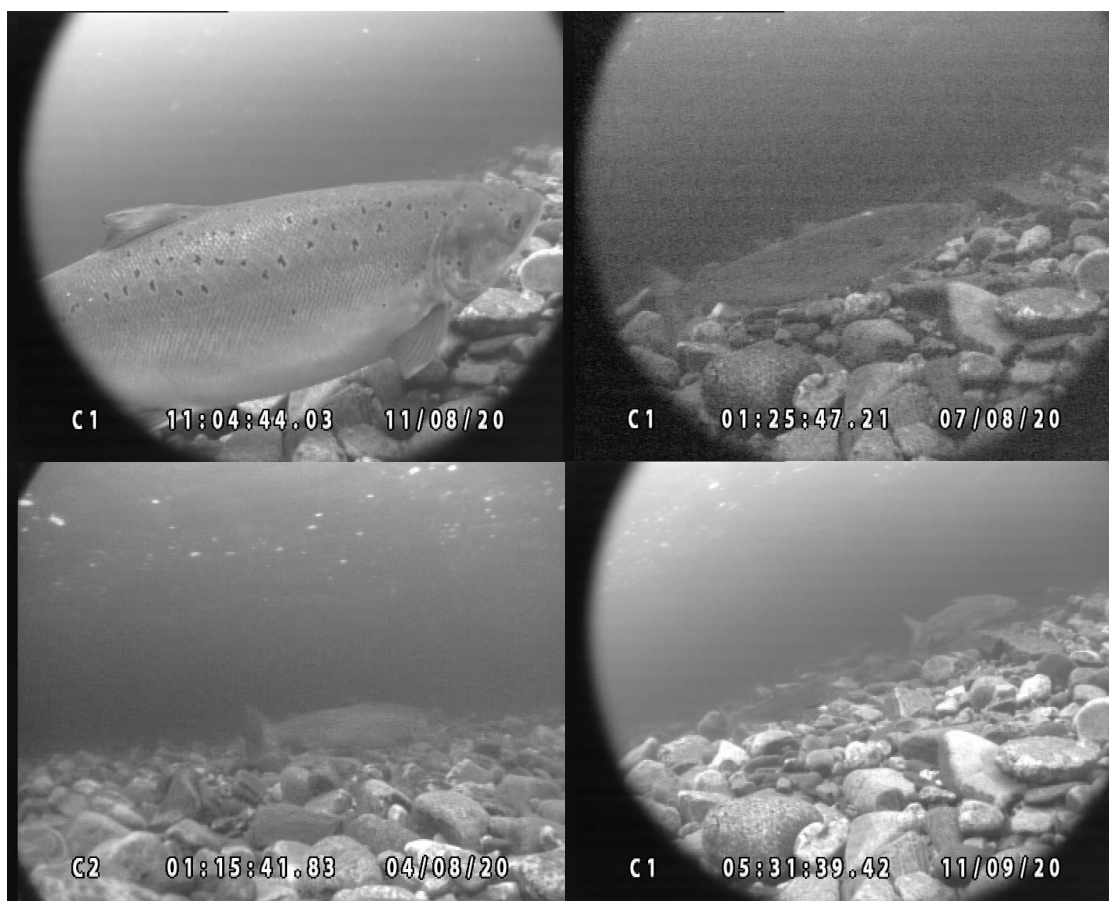
Figur 6: Overvåkingslokalitet i lešjohka sommeren 2020. Her ser vi ledegjerdene og plassering av sonaren. Registreringen pågikk fra 18. Juni til 13. September. I løpet av sesongen ble det registrert 670 fisk over 45 cm på vei opp, og 84 fisk på vei ned, noe som gir en netto på 586 fisk over 45 cm.

Med erfaringer fra fjoråret ble det i forkant av sesongen produsert vedlikeholdsfrie ledegjerder bestående av brøytestikker som plugges igjen og forankres i kjetting. Det ble til sammen bygd 40 meter med slikt ledegjerde. Batteribanken ble også økt fra 110 Ah til 200 Ah for å redusere nedetiden som følge av strømmangel, og overvåkingen ble supplert med to undervannskamera for artsidentifisering av sonardeteksjonene (Figur 7).

Erfaringene fra prosjektet er at TF har forutsetninger for å ta på seg denne typen oppgaver. Forutsetningen er støtte fra konsulenter, f. eks Simsonar. Det tar tid å bygge erfaring for å analysere materialet. I år igjen fikk vi noen erfaringer angående tekniske løsninger og strømtilgang, og det ble igjen noe nedetid som følge av strømmangel.

I tillegg til sonarovervåkingen ble den årlige videoovervåking av oppgangen til Utsjoki på finsk side (2002-) og Láksjohka på norsk side (2009-) videreført. Luke gjennomførte også gytefisketelling i de to småelvene Akujoki og øvre Polmakelva.

Felles for alle registreringene, var en betydelig reduksjon i oppgang av laks i forhold til 2019. Den estimerte oppgangen forbi Polmak var 21 000 i 2019 og 14 650 i 2020. Oppgangen til Kárašjohka var 1 343 og 833 i de samme årene. Resultatene fra sonartellingen i Máskejohka i 2020 har ikke blitt presentert, men vil inngå i en masteroppgave ved UiT Norges arktiske universitet våren 2021.

Figur 7: Oppe til venstre: En laks som passerer veldig nært kamera 1 under gode lysforhold den 11. august klokka 11:04 på formiddagen. Oppe til høyre: En laks (eller kanskje en ørret?) som passerer kamera 1 klokka 01:25 den 7. august. Nede til venstre: Ørret som passerer kamera 2 klokka 01:15 den 4. august. Her kan man skimte tett med prikker på siden og en rund halefinne. Nede til høyre: Sik ble sjeldent observert alene. Her ser vi to sik som passerer kamera 1 den 11. september.

Luke fulgte også opp ungfiskregistreringen sin i Tanaelva, Anárjohka og Utsjoki, en tidsserie som strekker seg tilbake til 1970-tallet.

Fangststatistikken og skjellprøveinnsamlingen er to svært viktige element i overvåkingen av tanalaksen, og dette er TF sitt ansvar på norsk side.

Bestandsstatus for laksebestandene

Årets bestandsvurdering viste at det har manglet i gjennomsnitt 35 tonn hunnlaks ved gyting i Tanavassdraget de siste fire årene for å oppnå gytebestandsmålet. Av bestandene med dårlig status var det i år igjen spesielt i de tre store tilløpselvene Anárjohka, Kárášjohka og Iešjohka, samt selve Tanaelva, som det var for lite gytefisk. Ettersom hvilke data (SNP-basert eller mikrosatellitt-basert) for bestandsidentifisering som ble brukt, behøver opp til elleve av de 15 vurderte bestandene gjenoppbygging.

Det er forsknings- og overvåkningsgruppa for Tanavassdraget som leverer den årlige bestandsvurderingen for laksebestandene i vassdraget. Nå blir 15 laksebestander/bestandskomplekser vurdert opp mot bestandsmålene. Innsiget til Tanavassdraget har hatt en drastisk nedgang de siste årene, og selv om beskatningen har blitt redusert tilstrekkelig i henhold til den nye Tanaavtalen (2017-) for flere av bestandene, ser vi

at det ikke har vært tilstrekkelig, og flere bestander mangler et høstbart overskudd allerede ved innsiget. Oppsummerte resultat fra lakseovervåkingen er publisert i FoU-gruppas årlige rapport (Anon. 2020. Status for laksebestandene i Tanavassdraget i 2020. Rapport fra overvåkings- og forskningsgruppen for Tana nr. 1/2020.).

Prosjekter

Skjellprøveprosjektet

Skjellprøveprosjektet er et norsk-finsk samarbeid om å samle inn skjellprøver fra laks fanget i Tanaelva. Prosjektet er en grunnstein i overvåkingen av laksebestandene i Tanavassdraget. Skjellprøvene gir kunnskap om blant annet alderssammensetningen i fangstene. Ved å gjennomføre genetisk analyse av prøvene, kan det gjøres vurderinger på hvilke bestander som beskattes i Tanaelva.

I 2020 var det 27 fiskere som hadde kontrakt med TF og leverte skjellprøver av laks, sjøørret og pukkellaks. 6 fiskere hadde ikke prøver å levere. I tillegg har andre fiskere levert inn prøver. Samlet sett ble det levert inn 513 skjellprøver fra norsk side, og av disse var 427 fra laks, 84 fra sjøørret og 2 fra pukkellaks.

Antall skjellprøver fra fiskere har gått betydelig ned fra 2018, da det ble samlet inn 1 713 prøver bare fra laks. Langtidsgjennomsnittet fra 1997 er ca. 2 100 prøver årlig.

Ved prøvefisket etter andre arter md småmaskede garn høsten 2020, leverte 24 fiskere inn 284 prøver fra gjedder og sjøørret fra grenseelvsetrekningen og fra nedre norsk del av elva.

Innsamling av ungfiskmateriale

Det var satt av midler på statsbudsjettet for å oppdatere den genetiske base-linen for laksebestandene i Tanavassdraget. Base-linene har en viktig rolle for forvaltningen. Fisket i Tanaelva karakteriseres som et flerbstands-fiske ettersom man gjennom hele sesongen beskatter en rekke ulike bestander fra vassdraget. Skjellprøvene fra laks fanget i Tanaelva blir analysert for å kunne si noe om hvilke bestander som fanges når, samt beskatningen av de ulike bestandene i selve Tanaelva.

Frem til nå har man brukt microsattelitter i den genetiske kartleggingen av bestandene. Metodikken byttes nå ut til SNP (snip) som gir en bedre oppløsning på individnivå. En del av det gamle materiale har vært mulig å analysere med den nye metoden, men det er i tillegg nødvendig å hente inn nytt materiale fra felt. Dette innebærer prøvetaking av ungfisk av laks i en rekke sideelver.

TF har i år, i samarbeid med NINA, stått for innsamling av materiale i øvre deler av Iešjohka, i Anárjohka og i Ciikujohka (sideelv til Máskejohka).

Predatorprosjektet

Etter søknad fikk TF tillatelse / dispensasjon fra Klima- og miljødepartementet til et begrenset garnfiske i perioden 19. august og 15. september 2020 etter andre arter enn laks på Tanavassdragets grenseelvestrekning og i nedre norsk del av Tanaelva. Maskevidden i de garn

som ble anvendt til prøvefisket var 29-45 mm og tykkelsen opptil 0,20 mm. Garnene kunne være inntil 4 meter dype.

Etter TFs vurdering er det behov for en bredere kartlegging av omfanget av andre arter i Tanavassdraget og av muligheten for å forhindre at predatorarter som gjedde og ørret tar ut en for stor andel av laksesmolten.

Samtidig vil vi vise til rapporten "Predasjon på lakseunger i Tana" (Svenning m.fl. 2020), som sammenfatter resultatene fra undersøkelser av dietten til gjedde og sjøørret sommerstid i Tanavassdraget. Undersøkelsene viste blant annet at gjedder i lengdeintervallet 50-70 cm spiser mindre gjedder (fra 10-37 cm). Samtidig ble det funnet få gjedder under 30 cm med laksesmolt i magen.

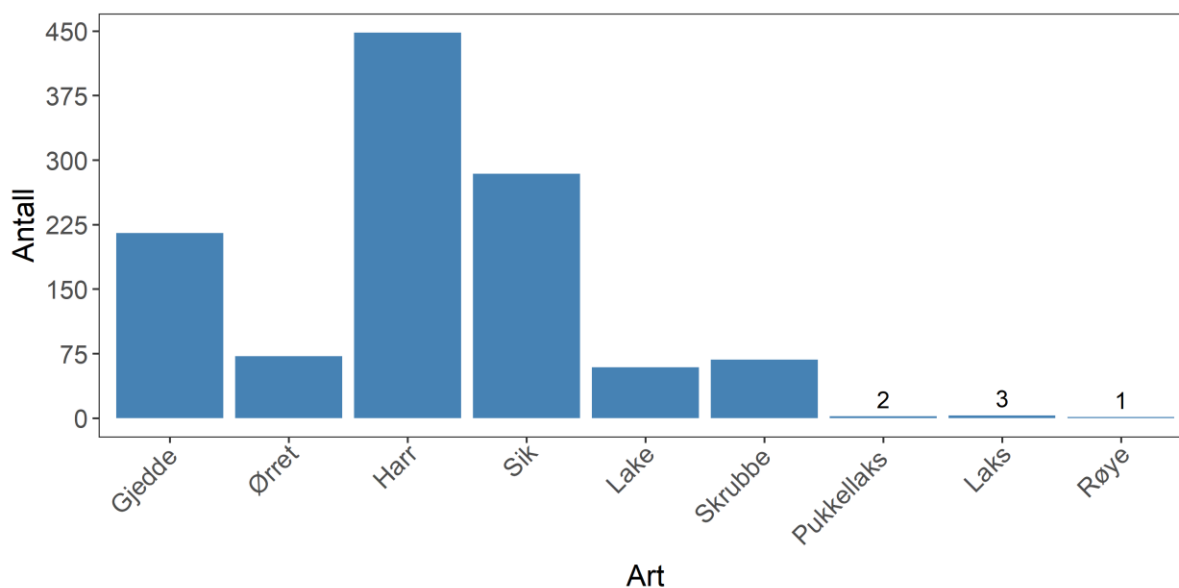
Etter endt fiske var det rapportert fangst fra 24 fiskere som til sammen stod for 107 fiskedøgn. Det var flest fiskere i sone B, med ti fiskere, og nest flest fiskere i sone G, med fem fiskere. I de resterende sonene var det en til to fiskere.

Tabell 1: Områdetabell med sone, antall fiskere og fiskedøgn i gitt område.

Område	Sone	Fiskere	Fiskedøgn
Masjok - Tana Bru	A	1	2
Tana Bru -Polmak	B	10	31
Polmak - Bildan	C	2	11
Bildan - Sirbma	D	2	10
Luosnjarga - Utsjoki	E	2	13
Utsjoki - Leavvajohka	F	1	9
Leavvajohka -Raidenjarga	G	5	19
Anárjohka	H	1	12
SUM:	-	24	107

Det ble rapportert fangst av ni forskjellige arter: gjedde (*Esox lucius*), ørret (*Salmo trutta*), harr (*Thymallus thymallus*), sik (*Coregonus lavaretus*), lake (*Lota lota*), Skrubbe (*Platichthys flesus*), pukcellaks (*Oncorhynchus gorbuscha*), laks (*Salmo salar*) og røye (*Salvelinus alpinus*).

Den mest tallrike arten var harr med 448 rapporterte individer, etterfulgt av sik med 284 rapporterte individer. Laks, pukcellaks og røye bestod henholdsvis av tre, to og en rapporterte individer som igjen stod for bare en halv prosent av den totale rapporterte fangsten. Komplet oversikt over antall rapporterte individer av hver art er vist i figur 8.

Figur 8: Antall rapporterte individer av gitt art under prøvefisket med småmaska garn i 2020. Rapporterte sjørørret og brunørret ble slått sammen til «Ørret» (henholdsvis 68 + 4 individer).

En dag i bekken

Laksens dag ble utsatt til 2021, men som et alternativ kom Hege Persen ved Nasjonalt villakssenter opp med et alternativt arrangement hvor elevene kunne få se på livet i bekken, og arrangementet ble kalt «En dag i bekken». I Karasjok ble arrangementet gjennomført den 1. september i Oalgejohka hvor veien går over lysløypa, mens i Tana ble det gjennomført den 2. september i Seidajohka ved den øverste broen hvor lysløypa krysser bekken.

Dagen startet med en introduksjon og elevene lærte om laksens livssyklus, før de ble delt opp i grupper og fordelt på tre forskjellige poster. Tone Løvold fra Kunnskapssenter for laks underviste om laksens livssyklus og samlet og nøklet bunndyr sammen med elevene. Sigurd Domaas fra TF demonstrerte hvordan det samles ungfisk ved bruk av el-fisking og elevene fikk se og håndtere levende ørretyngel. I Karasjok tok Hege Persen elevene med på natursti, mens i Tana stod Marianne Dalen fra Tana Videregående for naturstien. I Tana var elever fra Tana videregående med å assistere ved de forskjellige postene.

Fiskeoppsynet

Det er TF som har ansvaret for fiskeoppsynet i vassdraget jf. Tanaforskrifta § 12. På riksgrensestrekningen skal oppsynet skje i samråd med Fylkesmannen i Finnmark- som har ansvar for å ha kontakt med finske myndigheter, og Statens naturoppsyn (SNO). SNO driftet oppsynet på grensa delvis ved egne ansatte, og delvis ved tjenestekjøp fra TF-oppsynet. Oppsynet på grenseelvestrekningen skjer også i nært samarbeid med oppsynet på finsk side.

TF hadde 11 oppsynsbetjenter ansatt i 2020; 6 i Karasjok og 5 i Tana. Administrasjonen er ansvarlig for TF sin oppsynstjeneste og setter rammene for virksomheten. Sámmol Jovnna Nystad var ansatt som oppsynsleder i sesongen.

Ansatte i Tana:

- Magne Ballovara
- Hans Ole Mudenia
- Sonja Lydia Kimo Pedersen
- Leif Henrik Halvari
- Jim Roar Wigelius

Ansatte i Karasjok;

- Sammol J. Nystad (oppsynsleder)
- Dan Vidar Rasmus
- Hans Petter Guttorm Johnsen
- Nils Mattis Rognerud Eira
- Kátja Márja Berg Grønnli
- Jon Andreas Rognerud Eira

Oppsynets primære rolle er å ivareta Tanavassdragets miljøverdier samt forebygge miljøkriminalitet. Oppsynet har ansvar for å håndheve gjeldende fiskeforskrifter for Tanavassdraget. Veiledning og informasjon er en viktig del av jobben.

Vi kan grovt dele oppsynsarbeidet i to kategorier; det forebyggende arbeidet og målrettet arbeid for å avsløre regelbrudd. Det aller meste av oppsynsarbeidet i vassdraget er forebyggende. Oppsynet er synlig til stede, kontrollerer fiskekort og bruker tid til å snakke med fiskerne. Når oppsynet blir kjent med spesielle utfordringer med brudd på forskriftene, kan de under spesielle oppdrag opptre i skjul.

Oppsynsbetjentene registrerer antall personer og garnbruk de kontrollerer på hver tur etter kategoriene; drivgarn, stengsel, stågarn (laks), stågarn (andre arter), strandfiskere lokal, strandfiskere tilreisende, båtfiskere lokal, båtfiskere tilreisende (se skjema i vedlegg). Det er kun kontrollene som foretas på norsk side av grensen, samt alt båtfisket som registreres. Registreringene skal føres inn på skjema eller rett i excel-fil minimum hver 14. dag. Under felles oppsynsturer med SNO fører ikke TF-betjenten skjema.

I løpet av 2020 leverte oppsynsbetjentene til TF og SNO inn 3 anmeldelser; 2 til Tana-, og 1 til Karasjok lensmannskontor.

Sakene gjelder personer fra utenbygds uten fiskekort, dorging og en garnsak.

Tilsyn oppgangstelling

I 2020 har det vært stor aktivitet ved registrering av lakseoppgang med sonar og video. Det har vært sonarer i Tanaelva (Polmak), Kárášjohka (Bieskkenjarga) og Iešjohka. Oppsynet har hatt oppgaver knyttet til sonarene. Mest arbeid har det vært med sonaren i Iešjohka. Denne er blitt driftet av TF, og tilsynet med sonar og det elektriske anlegget har vært oppsynets domene. På lokaliteten er det ikke tilgang på strømnnett, og solcellepanel ble valgt som strømkilde. Batteribanken har blitt oppgradert og blitt kraftigere. Dette har vært noen strømbrudd som oppsynet måtte utbedre, men det har vært mindre av dem i 2020 enn før grunnet mye bruk av aggregat og tett oppsyn av anlegget.

Sonarer i Kárášjohka ble driftet av Norsk institutt for Naturforskning (NINA), og den i Tanaelva ble driftet av Finsk Naturressursinstitutt (Luke). TF har avtale om å følge opp logistikken i begge disse. Oppsynet var med å rigge opp sonaren i Kárášjohka og har

vedlikeholdt der gjennom sesongen. Ledegjerdene på begge sider av elva var dessuten stort sett vedlikeholdsritt.

Båtregisteret

TF tok over båtregisteret for Tanavassdraget høsten 2018. Arbeidet ble endelig fullført høsten 2019. Fortuna Software fikk i oppgave å inkludere registeret i kortsalg og fangstrapporteringsdatabasen. Fiskerne kan nå administrere registreringer av egne båter på sin profil i Fortuna. Overtakelsen og oppryddingen av registeret er finansiert av statlige midler via Miljødirektoratet.

Siden 1979 skal alle båter som skal benyttes til fiske i lakseførende deler av vassdraget være registrert og skiltet deretter. Det er lensmannskontorene i Tana og Karasjok som har vært ansvarlig for å føre registrene frem til TF tok over ansvaret. Registeret har vært ført manuelt i kartotek, og ikke er oppdatert etter hvert som båter har gått ut av drift, eller eiere gått bort.

Møter og representasjon

TF-møter i 2020

TF har avholdt 6 plenumsmøter og behandle 90 saker i henhold til forskriftens krav. 3 av møtene ble avholdt ved skype - og teams-møter. TF medlemmenes fremmøte har vært 92,5 %.

Saker som er behandlet:

- TF var med å jobbe frem midlertidige endringer i fiskeforskriftene for 2020, jf. Tanaavtalens artikkel 6 og 7 ved deltakelse i arbeidsgruppa for forvaltning av Tanavassdraget. Arbeidsgruppa deltok på det norsk-finske møter i Inari i januar og i Oslo i februar.
- TF har behandlet 19 søknader om laksebrev, etter kjøp/salg av eiendom, overdragelse av laksebrev ved generasjonsskifte, eller ved bytte av fiskesone. I alt 12 laksebrev ble inndratt, da eierne ikke lenger oppfylte bosteds- eller slåtte vilkåret. I tillegg ble 14 leiesaker med korttidsleie for deler av en fiskesesong ble behandlet.
- Prosjekter, hovedsakelig predasjonsprosjektet
- Status av fiskekortsalg og budsjettrevidering.

Andre møter

Klima- og miljødepartementet og det finske Jord- og skogbruksdepartementet ble i desember 2019 enige om å innlede en forhandlingsprosess for å komme til enighet om endringer i fiskereglene. Etter at Finland åpnet for videresalg av døgnkort fra den omstridte hyttekortkvoten på finsk side i forkant av 2019 sesongen, foreslo TF at det måtte åpnes for nye forhandlinger av fiskereglene.

Formålet med denne prosessen er å komme frem til endringer som kan forenkle og forbedre fisket og salget av fiskekort i området, styrke forvaltningen av laksebestandene i tråd med

prinsippene i Tanaavtalen og rapportene fra den finsk-norske forsknings- og overvåkningsgruppa, og ellers søke å skape bedre balanse mellom rettighetshaverne i vassdraget. Dersom det er hensiktsmessig og nødvendig, kan det også gjøres mindre endringer i Tanaavtalen.

Norsk delegasjon på 9 medlemmer ble oppnevnt. TFs medlemmer i delegasjonen er John Nystad,

Benn Larsen og Reidar Varsi. John Nystad er med i norsk forhandlingsledelse, og Hans-Erik Varsi er med i sekretariatet på norsk side.

Det ble avholdt 6 forberedende møter i norsk delegasjon i perioden mars - juni, før norsk-finske forhandler starter i 16.-17. juni. I 2020 ble det avholdt 5 forhandlingsmøter i perioden august – desember 2020, og i tillegg to interne møter mellom hvert forhandlingsmøte.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning arrangerte sjøørretkonferanse med foredrag om nytt fra forskningen. Målet med konferansen var utveksling av kunnskap om sjøørret. Foredragene handlet mest om praktisk forskning til bruk i forvaltningen, og til nytte for brukere og forvaltere. TF deltok med fire deltagere i konferansen.

TF medlemmer 2019 – 2023

TF medlemmer (Tabell 2: Tanavassdragets fiskeforvaltning fra konstituering 2. november 2019).

Tabell 2: Tanavassdragets fiskeforvaltning fra konstituering 2. november 2019.

TF-medlem	Personlig stedfortreder	Valgt/oppnevnt av
John Nystad (leder)	Kjell Olav Guttorm	Karasjok kommune
Benn Larsen (nestleder)	Hilde Sabbasen	Fellesmøte
Máret Guhttor	Márjá-Liissá Partapuoli	Tana kommune
Steinar R. Pedersen	Per Ivar Stranden	Tana kommune
Solveig Boine Nikkinen	Jan Idar Somby	Karasjok kommune
Rune Aslaksen	Jorunn A. Sottinen	Fellesmøte
Reidar Varsi	Oskar Trosten	Fellesmøte
Dan Vidar Rasmus	Alma Helander	Fellesmøte
Asbjørn Guttorm	Liv Tone Boine	Fellesmøte

Ved TF møte i 2. november, ble John Nystad valgt som TF-leder og Benn Larsen som nestleder for perioden november 2019 – november 2021.

Antall fiskeberettigede etter Tanaforskriftens § 3

Per 31.12.2020 har 333 personer fiskerett med garn etter Tanaforskriftens § 3.

Administrasjon

Direktøren er øverst administrative leder i TF, og ivaretar ansvaret i samsvar med delegasjon fra TF til direktør. I fiskesesongen engasjeres i tillegg oppsynsbetjenter. For å ivareta forvaltningsoppgaver inklusive oppsyns-tjenesten har TF i 2019 hatt 5 årsverk. Av dette utgjør oppsynstjenesten 3 årsverk. Administrasjonen består av:

- Hans-Erik Varsi, direktør
- Narve S. Johansen, rådgiver til 31. mai
- Sigurd Domaas, rådgiver fra 20. juli.

Økonomi

Årsregnskapet består av balanse pr 31. desember 2020, aktivitetsregnskap med noteopplysninger.

Driftsresultat før finansinntekter og avsetninger er kr. 137 338,-

Etter netto finansposter 14 548,- og avsetning til videoutstyr - kr. 151 886,-

blir Årsresultatet 0,-

Fond

Samlet fondskontoer pr. 31.12.2020 er kr. 5 696 949,-

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning vedtar fremlagte årsrapport 2020.

Vedtak: